

"EDINOST"

izhaja dvakrat na teden, vsako sredo in soboto ob 1. uri popoldne.

„Edinost“ stane:

za vsa leta gl. 6.—; izvon Avst. 9.— gl.
za polu leta „3.—; „4.50
za četrt leta „1.50; „2.25
Posamične številke se dobivajo v prodajalnicah tobaka v Trstu po 5 nov.,
v Gorici in v Ajdovščini po 6 nov.
Na naročbe brez priložene naročilnice se upravištvo ne osira.

EDINOST

Oglaš in oznanila se račune po 8 nov.
vrača v petiti; za naslove z debelimi
črkami se plačuje prostor, kolikor bi se
obseglo navadnih vrstic.
Poslana, javne zahvale, osmrtnice itd.
se račune po pogodbi.

Vsi opisi se pošiljajo uredništvu v ulici
Carintia št. 25. Vsako pismo mora biti
frankovano, ker nefrankovana se ne spre-
jemajo. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnino, reklamacije in inserate pre-
jema upravištvo v ulici Carintia 28.
Odprte reklamacije o pronte poštnine.

Glasilo slovenskega političnega društva za Primorsko.

„V edinost je moč.“

Kam pridemo?

„... Ker vled mnogih agitacij mnogi duhovniki nameravajo izstopiti iz kmetijske družbe ter si osnovati lastno konservativno kmetijsko društvo“. Tako je čitati v Ljubljanskega „Slovenca“ 173. številki z dne 1. avgusta 1891. leta.

Slovinci v Kranjski so si sedaj v laseh, da je kar veselje — za vse nasprotnike naroda našega. Strast je slaba voditeljica ljudij in strank in strast dovela je odnošaje v Kranjski takó daleč, da vsak rodoljub le krvavečim sroem opazuje in motri gibanje v središču našem.

Politiško-strankarsko obnebe, razpenjajoče se nad našo Kranjsko, gotovo ni prijazno; temno-sivi oblaki vladajo se po obnebu tem in iz njih švigajo strele, da nam kar vid jemlje: tresk in grom pa nam pričata, da imamo hudo uro. Odurno je to obnebe, nesrečonosni so ti oblaki. Na jednom samem mestu pretrgali so se oblaki; solnce blagodejni žarki so jih prodrli in na onem mestu vidimo košček lepovršnjavega neba: jasna točka na temni sliki. Veselili smo se do sedaj te jasne točke na mračnem obnebi, ker nam je bila v svedočbo, da se še ni povsem smradilo, in je vzbujala v nas nado, da se polagoma zopet zvedri vse naše obnebe. Goljufiva je bila ta naša nada, kajti začelo se je že na to delati, da izgine še ta jasna točka raz neprijazno obnebe in da postane potem tema, grozna tema.

Jaana točka v temni sliki je: Kranjska kmetijska družba.

V zadnjih časih imeli smo priliko na raznih krajih, ob raznih prilikah in raznimi osebami govoriti o družbi tej. Sodba o njej pa je bila povsod jednaka — ugodna, laskava. Na vseh straneh bili so polni hvale. Vse, karkoli se v Slovencih peča s kmetijstvom, divi se uzornemu delovanju, čudovitemu naraščanju članov in velikemu napredku družbe te,

takó, da je misel obča, da se je ta „Kmetijska družba“ prerila v prvo vrsto mej kmetijskimi družbami v državi naši.

Osebito mi tržaški Slovenci, neprestano prispevajoč delovanje kmetijske družbe kranjske z delovanjem naše tržanske „Kmetijske družbe“ — kojega imena pa nikakor ne zasluži — smo v takem položnji, da skoro zavidamo naše kranjske brate; kajti morda nikjer drugod v Slovencih ne pogrešajo tako živo dobre kmetijske družbe, kakor jo pogrešamo mi. Zjokali bi se, ako motrimo preugodno lego okolice naše, ako mislimo in računamo, kak neizpiv vir dohodkov in blagostanja bi nam lahko bili naša vinoreja, sadjoreja, cvetličarstvo itd., ako bi imeli kmetijsko družbo, ki bi bila res kmetijska, ki bi vršila svojo nalogo vestno, neumorno in brez politično-strankarskih namenov. Ne pretiravamo, ako trdimo, da nikjer v Slovencih ne cvete tako blagostanje, kakoršno bi lahko pri nas, da imamo zavod, koji bi res na to delal, da nam odpre bogate vire, doslej zamašene valed nedostatkosti pouka in podpore. Tržaško kmetijsko društvo nikakor ni kos nalogi tej, ker jo vodijo pred vsem politične tendencije. Politični nameni, na umeten način zanašeni v take zavode, so pa moreča slana.

Umestno bi morda bilo, da odgovorimo na uprašanje: čegava je v prvi vrsti zasluga na prelepem razvoju „Kranjske kmetijske družbe“, kdo je ona gonilna moč, provzročujoča, ali če to ne, vsaj pospešujoča veselo napredovanje? Umestno bi morda bilo to uprašanje, ali mi je ne stavimo, da bi se nam ne reklo, da pišemo tendenciozno in da nam je namen proslavljati tega ali onega. Greh bi ravno to ne bilo — kajti pohvala bi bila zaslužena — ali izogniti se hočemo vsakako tudi temu, če tudi neosnovanemu očitanju. Bodimo torej strogo objektivni!

Kmetijska družba kranjska procvita torej divno in prinaša že sedaj obilo dobrega sadu, a donasala ga bode v bodoče

izvestno še v veliko večji meri, ako ostane taka, kakoršna je, odnosno, ako vstaja na poti, kójo je ubrala.

Po takem smejo vsi Kranjci — brez razločka političnega mišljenja in ne gledé na druge vsakdanje praske — ponosni biti na kmetijsko družbo svojo in vsi kot jeden morali bi napenjati vse svoje sile v to, da se družba nadalje razvija na poti do dovršenosti; kajti takó zahteva čast Kranjske in blagor nje kmetovalcev. Ker pa je blagostanju kmetovalca podlaga blagostanje vse dežele, menimo, da hudo greši óni, ki bi hotel rušiti organizacijo zavoda, kojega namen je pospeševati blagostanje kmetovalca in koji zavod zares in uzorno izvršuje svoj namen.

Misel naša je, da nazori ti so nedotakljivi in da jim ni móči nikakor do živega.

Rekli smo že, da so politične tendencije, zanešene v take zavode, kakoršni so kmetijske družbe, slána, ki zamori vsako delovanje. To je čisto naravno, kajti v političnem življenju prevladujejo — dasi bi to ne smelo biti — strasti, osobnosti in — branite se kolikor hočete — zasobne koristi. Kjer pa so osobna nasprotstva, si niti ne moremo misliti zloznega in uspešnega delovanja.

To je rak, ki gloje na telesu kmetijske družbe tržanske in sedaj je divno procvitajoča se kranjska kmetijska družba v nevarnosti, da pade v isti greh.

Kakó je to prišlo? Kmečke občine gorenjske zastopal je v deželnem zboru kranjskem do svoje smrti pokojni deželni glavar Josip Puklukar. Sedaj je razpisana nova volitev. Z jedne strani kandiduje — seveda na podlagi konservativnega programa — župnik Mesar, v v-akem pogledu čislán in hvalevreden mož. Protikandidat mu je tajnik kmetijske družbe kranjske, Gustav Pirc, kojega program, priobčen v „Novicah“, je pa zopet tak, da bi ga lahko podpisal naj-

strožji konservativec: toraj dva kandidata s konservativnim programom. Po takem ne vplivajo pri tej agitaciji načelna, ampak osobna nasprotstva. Ker je nam čisto vse jedno, sedi-li v deželnem zboru kranjskem veleč. g. Mesar ali g. Pirc, ne bi imeli povoda baviti se s to zadevo, da nas ni „Slovenec“ presenetil — takó presenetil, da svojim očem nismo verjeli — se čudno apostrofo do kranjske duhovščine, koja apostrofa nas je spekla kot sam živi ogenj: naj bi si duhovščina osnovala svojo posebno konservativno kmetijsko družbo. In zakaj? — Samo zató, ker g. Pirc kandiduje proti veleč. g. Mesarju in ker je isti Pirc slučajno tudi tajnik kmetijske družbe. Za Boga, kam vender mislite, kam pridemo, ako se udomačijo mej nami take navade — da ne rabimo nekega drugega izraza?! G. Pirc ne kandiduje nikaka stranka, ampak kandiduje na svojo roko, v kar ima popolno pravico kot vsak drugi človek. Pobijajte njega kandidacijo — v to imate nadotakljivo pravico —, kolikor vam drago, nastopite primerno pot, ako menite, da zlorablja svoje uradno stališče — ali zavod sam, ta prekorišten zavod, pustite pri miru! Ako je g. Pircu šinila misel v glavo, da kandidira, kakó pride radi tega kmetijska družba do tega, da bi na tem prepiru trpela in da bi se jej osnoval konservativen protizavod?! Kje na svetu se delé kmetijske družbe v liberalne in konservativne? Večina članov pripada seveda tej ali óni politični stranki, ali zavod za-se ne nima politične barve in je ne sme imeti. Konservativna kmetijska družba?! Gospóda oprostite, to je nezmisel! Kaj hočete konservirati v kmetijstvu: stare napake in razvade, neracijonelno obdelovanje polja, neracijonelno kletarstvo, staro mudeče in neprimerno kmetijsko orodje itd. itd.?! Kmetijska družba dandanes niti ne sme biti konservativna, ampak mora biti napredna — seveda ne v poli-

PODLISTEK.

Zločinec.

Novela V. K. Ratimira.

I.

Ves potr, zamišljen in bled prišel je sivolasi očka Vladimir nekega poletnega jutra iz grajskega zapora v vipavskem sv. Križi. Njegovo propalo blede lice je pričalo, da je moral izvedeti pobožni očka nekaj nenavadnega pri spovedi mladega zločince, kateri poplača jutri na vislicah svoj nečloveški čin.

„Za Boga!“ mislil je stražar, „kaj je danes temu pozemskemu angelju? Saj je bil že pri enakih in še večjih hudodelnikih, a od nobednega se ni vrnil tako potr. Od vsakega je prišel vesel in zadovoljen, da je vžgal v njegovem sroci ogenj kesanja in zaupanja v božjo milost.“

„Kaj ti je, brate Vladimir, ali bolan?“ prašal je predstojnik starčeka, ko je videl, da ne more pri kosilu ni jesti, ni piti.

Ničesar ni odgovoril o. Vladimir, le očesi je otožno povesil in šel v svojo celico, pokleknil pred podobo Bogorodice in goreče začel moliti k Materi božji, prebišališču grešnikov: „Prosi, Devica presveta,

prosi Svojega Sina, da vzbudi spočo vest hudodelnika, da ne izvrši drugi zločin nad lastno krvjo! . . Spasi, usmiljeni Krist, življenje nedolžnega otroka!“

Vai križski meščani in okoličani smatrali so Česarčkovega Naceta krivim nečloveškega čina — umora svoje lastne matere.

Kako pa tudi ne? Saj priča vse zoper njega! Naj umrje torej sramotne smrti trdosrčnež, ki se je predrznil položiti roko na svojo mater in proliti kri one, koja ga je rodila in redila! Naj umrje hudobnež, ki se maščeje tako grozovito nad materjo radi malenkosti, radi — ubogega ženskega bitja!“

„O im probe amor, quid non mortalia pectora cogis!“ (Verg.)

Tako je mislil vsakdo, ker je bil trdno prepričan, da je le Krošarjeva Dragojila vzrok tega nečloveškega čina, kajti, kakor dandanašnji, mislili so ljudje i v onih davnih časih: „cherchez la femme“.

Pa saj se drugače niti misliti ni moglo. Vse je pričalo in kazalo, da je Nace, kateri se je kazal prej pohlevnega kakor golob, da je torej ta Nace — ubijalec matere. Nu, pa saj tihe vode jezove podirajo! . .

II.

Bilo je pozno zvečer. Nace stopal je veselo žvižgaje s sekuro na rami iz Plač, male vasice pri Sv. Križi, proti domu — proti Kuhovši, kjer je stala na samem hiša njegovih rediteljev. Bil je sicer zelo utrujen, ker delal je pridno ves dan pri Košarjevih, vender se je čutil zadovoljnega in srečnega bolj nego kdaj-koli prej.

Kakó bi pa tudi ne bil zadovoljen in srečen, ker danes je bil z Dragojilo dalj časa nego navadno. Bila je jako vesela in uljudna.

Opoldne sedela sta celo uro skupaj in po večerji jednako. Povedala sta si mnogo mnogo, razodela si marsikatero skrivnost. . . Napravila sta si popolen načrt svoje bodoče sreče, ko bode ta združena na vekov veke. . .

Blížal se je Nace svojemu domu. Premišljeval je, kakó prične prositi mater še jeden krat za — blagoslov. Bil je prepričan, da mu ga ne odreče več.

Videl je luč že od daleč in veselil se je, da mati ni še šla spat. „Ah, še nekoliko in najsrečnejši človek bodem na svetu!“ si je mislil.

A človek obrača, Bog pa obrne.

Črni oblaki grozili so z nevihto. Debele kaplje jele so padati, in vihar je nanznanjal bližoe se hudo vreme. Grozno se je zabliaknilo in strela je udarila v Nacetovi bližini tako močno, da ga je bilo kar groza.

Zaslišal je iz dali grozen krik, ropot, stok . . . Pogledal je proti domu, — luči ni bilo več videti.

Bežal je smrtno prestrašen domov, sluteč neko nesrečo. Prišedši v sobo, kjer je videl prej luč, ukresal je ogenj in, ah, groza, kaj vidi na tleh! . . Mati leži mrtva v krvi, zraven nje pa — očetova sekira. . .

Kri mu je zastala v žilah, obledel je in pal na — mater. A kmalu se je zavedel, vstal in hotel prižgati luč, toda ta ležala je razbita na tleh.

Prijel je torej mater v temi in začel tresti jo, a zaman, — bila je že mrtva. Kakor brezumen zbežal je tedaj iz hiše proti Plačem — iskat pomoči.

Prišel je do razpotja, kjer je vedla jedna pot proti Plačem, druga pa proti reki Vipavi. Dež je grozno lil, zabliakalo se je, da mu je kar vid vzelo, zagromelo je, da se je kar zemlja stresla, in Nace je zašel na postransko pot . . .

tiškem z mislu, ampak v tem zmislu, da se vedno popolnjuje v oni smeri, kakoršno zahteva duh napredujočega časa, da preskrblja po lepih vzgledih, dobrem pouku in izdatnih podporah svojim članom — in po teh vsej deželi — novih sredstev v boji za obstanek, koji boj postaja dan na dan težavnejši.

Kmetijska družba ne sme biti niti klerikalna niti liberalna — ampak le rodoljubna; skrbeča mati bōdi ona vsem svojim članom! Praskajte se na političnem polju, ali zavod ta — v imenu ubogega naroda vas prosimo — pustite pri miru! Ne zanašajte političnih prepričkov na nevtralna tla nepolitiških društev, kjer lahko vsi zložno delujete — in se celo lahko nekoliko oddahnete od agitacijskih naporov — v prosep naroda svojega! Delo vaše na teh nevtralnih tleh vam sicer ne prinese ni liberalnih ni konservativnih lavorik, ali prinese vam sladko zavest, da ste koristili domovini svoji! Hočete-li svojo uzorno kmetijsko družbo potisniti na niveau tržaške družbe takega imena? Narod izvestno ne bode blagoslovjal trenutka, v kojem bi se to zgodilo. Pomislimo poprej na posledice, nego napišemo toli usodne besede, kakoršna je napisal sobotni „Slovenec“ v svoji notici: „Volitev v gorenjskih kmetijskih občinah“. Kam pridemo, ako uveljavimo taka načela?

Tržaški mestni svet in bodoče volitve.

„Prišel je dan plačila“ — vskliknili so lahko naši okoličanski slovenski svetovalci povodom jedne zadnjih sej mestnega sveta tržaškega. Prezirale so se vedno želje naših zastopnikov. Kakor se dela izven mestne dvorane z okoličanskim slovenskim prebivalstvom, tako se je delalo v mestni dvorani sami z našimi zastopniki.

V novejšem času pokazalo se je namreč, da odločuje včasih tudi neznatna manjšina, da treba računati tudi z malim številom naših slovenskih zastopnikov. Pri teh sejah sicer ni bilo navzočega našega boritelja in voditelja, g. Ivana Nabergoja, a ta pot imeli smo drugzega gospoda, kateri se je pokazal vrednega zastopnika okoličanov. Istina je: g. dr. Sancin bil je v nenavzočnosti gosp. Nabergoja vrl voditelj malemu številu naših zastopnikov v mestnem svetu tržaškem.

Za njega vrlo zagovarjanje narodnih in avstrijskih pravic pretrpeti mora imenovani naš poslanec — sikanje in kričanje druhali na galeriji — in enako z njim ostali naši poslanci. „Galerija“ v tržaškem

Hotel je stopiti še hitreje, a neka veja, katero je vrzel nekdo baš tisti trenutok na pot, se mu je izpodtaknula, in Nace je pal kakor z neba ter bolestno zajedal. Hotel je vstati, a zaman, noga bila mu je zlomljena.

Pal je zopet na tla in tam obležal, dokler niso prišli — beriči in odveliki ga v zapor...

III.

Le malo časa ječal je Nace v zaporu, kajti kmalu je bila končana obravnava in sodba. Sodci: graščak, župnik, kaplan in oo. kapucini, (o. Vladimir se ni dopuščal k obravnavam) obsodili so ga soglasno na smrt.

Vse okoliščine in naključje pričale so proti njemu. Sekira, s katero je bila mati umorjena, bila je ona, koja je prinesel Nace s seboj. Imeli so Česarčovi sicer dve jednaki sekiri, a drugo je imel oče pri sebi v gozdu, kjer je kahal oni večer fogle. — Njegova srajca bila je raztrgana in krvava, roke bile so opraskane. — Bežal ni Nace v Križ k beričem, ali v gozd k svojemu očetu, kakor bi bilo pričakovati, ampak proti Plačem in celo po stranski poti proti Vipavi, najbrže z namenom, da bi ušel ali se pa utopil.

(Dalje prih.)

mestnem svetu pa ne predstavlja tržaškega prebivalstva, še manj celokupnega tržaškega mišljenja. Ob vsaki priliki demonstirajočo galerijo bi mogli imenovati le — zmes tržaških kričav in pobalinov —. Nekaj dijakov mestnih srednjih, nekaj udov „Ginnastice“ in nekaj slovenskih renegatov, kričečih na galeriji — pač ne upogne rodoljubja naših poslancev.

Glede članov sedanjega mestnega zbora nam je pa, žal, izreči, da se mnogokateri mestnih očetov uprav malo razločuje od junakov, pohajajočih „galerijo“. Gospodje ti strmoglavi vsak predlog naših zastopnikov, in naj je še tako patrijotičen, še tako koristen v prosep tržaškega mesta!

Tem gospodom velja gaslo: Okoličanskim poslancom ni smeti prepustiti nobene veljavnosti in to zato, ker so Slovenci.

Bojijo se, da ne bi bratje v kraljestvu zvedeli, da ima tudi slovenski živelj tu svojo veljavo. Gospodje mestni svetovalci se zanašajo na tržaško časopisje, s katerim se povsem in vsem slagajo. Ali tudi Tržaško časopisje, ne predstavlja menenja celokupnega tržaškega ljudstva.

Naš državni poslanec in zajedno mestni svetovalec, g. Nabergoj, priboril je v zadnjem zasedanju državnega zbora nekoliko olajšav glede davka na vino, da si je s tem v mestu samem pridobil precej močno stranko patrijotov. A tudi naši okoličanski mestni svetovalci, kateri so se v mestni zbornici v blizo enakem smislu potegovali in konečno dosegli svoj vspeh, pridobili so si simpatije lepega števila Tržčanov! (Veseli bi nas sicer, a ne moremo prav verjeti, ker postali smo grozni skeptiki, Op. vredn.)

Od verodostojne strani čujemo namreč, da nameravajo nekateri tržaški patrijotje izdajati list, pisan v italijanskem jeziku, ki bi bil povsem nepristransko in pravičen našim težnjam. Ta list imel bi neki nalogo, svetu razjašnjati o mišljenju in delovanju tržaškega mestnega sveta ter kot glasilo dotične stranke delati v to, da bi prišlo že pri prihodnjih volitvah nekaj pravih patrijotičnih mestnih očetov v mestni svet. Delovanje tržaškega mestnega sveta je začelo predsedati tedaj že samim Tržčanom italijanske narodnosti. Temu se ni čuditi: sedanji mestni očetje bi hoteli vedno le nove, oziroma večje dayke nakladati v poitalijančevanje slovenskih okoličanov in za druge poznane namene. — Vsaj vidimo, da se od strani magistrata vsako leto potrosi obilo denarja za vzdrževanje, oziroma za ustanovljenje novih italijanskih razredov, odnosno italijanskih paralel na okoličanskih ljudskih šolah. Teh razredov, teh šol niso in gotovo ne bodo nikoli prosili pravi okoličani! Nam okoličanskim Slovincem je zadostno, da je vpeljana italijanščina kot obligaten predmet po naših ljudskih šolah, kakor je to že sedaj veljavno po celi gorenji okolici.

Po razpustu „Pro Patrie“ prevzel je naš magistrat v svojo varstvo, oziroma vzdrževanje, po imenovanem društvu ustanovljeni italijanski otroški vrt na Greti, da-si ni nikdo za to prosil. A magistrat storil je to radovoljno, ker dotični gospodje dobro znajo, kako janičarsko gnezdo je imenovano zabavišče! Za take namene ne zmanjka gospodi nikdar denarja! Enako nepotrebno tratenje denarja, enake čine, vršeče se v raznarodovanje okoličanskih Slovincov naj bi primerno opisoval namenovani patrijotični list svojim čitateljem, in čitali ter podpirali ga bodo gotovo vsi mestni in okoličanski Slovenci!

Pri prihodnjih volitvah v tržaški mestni svet bi se dalo uprav mnogo preurediti. Ako bi se za te volitve odločno zavzeli mestni Slovenci, ako bi stopila trdo na noge menda ustanovljajoča se italijanska prava patrijotična stranka, in ako bi se za stvar zavzela tudi naša vlada, pokazal bi tržaški mestni svet ob prihodnji novi volitvi popolnoma novo lice.

In duhovščina imela bi priliko in povod delovati na političnem polju. V Ljubljani, kjer gotovo nimajo takšnih brezvercev,

kakoršne imamo mi tu v Trstu, deluje duhovščina na vse mogoče načine, da bi spravila v mestni svet kolikor je le mogoče svojih mož. Ni mi namen razpravljati o strankarstvu na Kranjskem, povdarjam pa velik razloček med dalovanjem ljubljanske in tržaške duhovščine z ozirom na tu in tam prevladajoči stranki.

V Trstu imamo pa istinite brezverce; v tržaškem mestnem svetu sedi gotovo dobra tretjina židov in celo brezvercev, tako da se more v tem obziru le malokatero evropsko mesto s Trstom primerjati.

Nedavno se je prigodilo, da je nek mestni svetnik v javni seji ponosno poudarjal, da ne pripada nobeni veri. Kak krik bi nastal v Ljubljani, ako bi tam hotel le en sam žid kandidovati v mestni svet! In prav bi imeli, ako bi se postavili po robu. Kar pa velja za Ljubljano, veljati mora tudi za Trst, kajti naše mesto je tudi — ali bi moralo biti — katoliško. —

Do prihodnjih volitev v mestni svet je še mnogo časa; lahko se torej prav dobro pripravimo. Pisec teh vrstic trdi, da bi naša duhovščina, v zvezi z namerovano pravo patrijotično italijansko stranko in s pomočjo mestnih Slovincov mogla pripomoči do radikalnega preobrata. Samo eneržije in dobre volje je treba.

Gospodje na jedni in drugi strani, katerim pripada pri tem glavna beseda, naj bi stvar prevdarili in se je resno poprijeli. V resnici bi se dalo mnogo doseči! X.

Politični pregled.

Notranje dežele.

Uradna „Wiener Zeitung“ priobčila je postavu z dne 25. julija 1891, a koja se razveljavlja pogodba z avstro ogrskim Lloydom z dne 25. julija 1888 ter se z družbo to sklepa nova plovna in poštna pogodba. Nova pogodba stopi v veljavo z 1. januarjem 1892.

Sijajni vspeh jubilejne razstave praške ne ostane — kakor se vidi — brez posledic v političnem pogledu. Strupena jeza nemško-liberalnih listov in pa čudno sukanje Poljakov pričata nam, da Čehi — imponujejo in da so se nazori o notranjih odnošajih zdatno premenili. O nemško-poljski zvezi govori se vsak dan manje, dá: skoro glasu ni čuti več o njej. Velike važnosti je, da Poljaki v mnogobrojnem številu obiskujejo Pražko razstavo, kjer spoznavajo Čeha v povsem drugačnem svitu, nego jih opisujejo dunajske novine. To mejsebojno spoznavanje upliva na javno mišljenje poljskega razumnštva, kar zopet mora uplivati tudi na poljske poslance. Preobrat v mišljenju poljskega razumnštva zreali se tudi že po časopisih. „Kurjer Polski“ pozivlja namreč poljsko delegacijo, da povodom dogodkov v Pragi dela na to, da se zopet osnuje avtonomistiško-slovanska državno zbornica večina. Le taka večina — pravi ta list — odgovarja sestavi parlamenta in more spraviti Avstrijo na oni tir, ki jej je jedino primeren in mogoč, namreč na tir prave jednako pravnosti narodov. Iz sedanje zmešnjave nastane gotovo — prej ali slej — taka večina. K temu pripomore največ približevanje Poljakov do Čehov, koje približevanje je posledica mejsebojnega spoznavanja povodom izborne Pražke razstave.

Vnanje države.

V Petrogradu razširjena je vest, da so predsednik Carnot in drugi francoski ministri sestavili poročilo za rusko-francosko obrambeno zvezo. Car je nekda poročilo odobril in so je podpisali ministri Vanovski, Giers in Višnjegradski.

V Cherbourg na Francoskem vrše se ravnokar slavnosti, ki jasno popolnjuje slavnosti v Kronstadtu. V tamošnje pristanišče je priplulo več ruskih, grških in američanskih ladij. Priredili so banket na čast ptujim gostom. Ob tej pri-

liki je poslanec Danneville izrekel nado, da se bodo v bodoči vojski Rusi in Francozi vzajemno podpirali. Pri vsprejemu oficirjev spominjal se je župan slavnosti v Kronstadtu, ki so utrdile rusko-francosko prijateljstvo. Delavci so priredili velikanske ovacije Rusom na čast. Poveljnika Aleksijeva nosili so na rokah.

Mestna oblast v Cherbourg odposlala je carju brzojavko, v kateri izraža čustvovanje vse Francoske in se zahvaljuje carju na presrčnem vsprejemu francoskega brodovja v Kronstadtu.

Kralj Srbski došel je dne 2. avgusta v Peterhof. Na kolodvoru pričakoval ga je car z vsemi možkimi člani cesarske obitelji. Pozdrav bil je prisrčen. Isti večer došla je grška kraljica v Peterhof. „Journal de St. Petersburg“ pozdravil je prisrčno kralja Aleksandra, rekoč, da Rusija iskreno želi, da bi Srbija procvitala pod vladjo kraljevega gosta, ter motri se zanimanjem vsako naredbo srbske vlade, koja meri na to, da se dežela vtrdi v gospodarskem in pravem pogledu.

O pohodu tem piše „Novoje Vremja“: Po dogodkih u Kronstadtu morejo narodne zakonite vlade slovenskih plemen določneje in večjo samozavestjo razvijati pravne in materijalne sile slovanstva. Veseli nas, da se je Srbija v tem trenutku povrnila k svojemu staremu prijatelju in zaščitniku. — „Novosti“ pravijo da ta pohod ni nikaka demonstracija proti Avstriji in da Rusija niti ne misli na to, da bi kralja hujskala proti Avstiji.

Kraljica Belgijska je nevarno zbolela. Prevideli so jo se sv. zakramenti za umirajoče.

DOPISI.

Iz Škrbine 31. julija. [Izv. dupla.] Radostno objavim naslednje vrstice, katere mi narekavata veselo srcē in spomin na 22. t. m.

Istinito krasen dan je bil v pravem pomenu besede! Narava strinjala se je z veselimi slučajem — solnce je bilo obsevalo našo lepo vas, ko je blagorodni g. Iv. Simzig, c. k. okrajni glavar sežanski nas posetil, da bode prisoten pri novi volitvi g. župana. Pri nas smo namreč imeli dne 4. t. m. volitev starešinstva, a 22. je sledila pa izvolitev g. župana.

Dvanajstkratni strel močnih topičev na griču nam je naznanil zaželjeni prihod, blag. gospoda c. kr. okrajnega glavarja. Vas je bila praznično okinčana, zastave so plapolale in daleč na okrog slišalo se je veselo pritrkavanje domačih zvonov. Starešinstvo in ogromno ljudstva čakalo je blagorodnega g. glavarja, kateri se je točno ob 9½ predpoludne pripeljal iz Komna.

Gospod župan Jožef Pipan pozdravi gospoda glavarja s primernimi besedami. Ljubezno in prijazno se zahvali gospod glavar na slovesnem vsprejemu. Obiskal je potem cerkev, in ogledal za novo šolo sposobni kraj, slednjič došel v občinsko pisarnico, kjer se je izvršila volitev župana in treh podžupanov. Naš gospod župan Josip Pipan je bil zopet — jednoglasno županom izvoljen, kar znači, da vživa vedno veliko zaupanje od naših seljakov. Temu dokaz je, da gosp. Pipan župani pri nas deveto dobo županovanja, to je do sedaj 24 let. Ogromno število ljudstva, ki je radovedno pričakovalo izvolitev župana, je vest, da je zopet izvoljen županom g. Josip Pipan, z velikimi navdušenimi živiklici sprejelo, topiči so pokali in veselo pritrkovanje zvonov je javilo, da imamo zopet za župana gospoda Josipa Pipana.

Za podžupane bili so izvoljeni gg. Jožef Adamič iz Rubij, Lozej Alojzij, in Čotar Anton iz Škrbine. Tudi ti so pravi možaki in upamo, da bodo županu krepka podpora v korist občine. Z veseljem pokanjem topičev in pritrkovanjem zvonov sprejelo je potem občinstvo gospoda glavarja in starešinstvo k obedu.

Blagorodni gospod glavar obedoval je pri čast. g. župniku, kamor je bil povabljen tudi komenski dekan, prečast. g. Harmel; starašinstvo z g. županom pa je skupno obedovalo v gostilnici.

G. župan v prvo napije z jednatimi besedami Njeg. Vel. presvetlemu cesarju in potem blagorodnemu gospodu c. kr. okrajnemu glavarju. Napitnici bili sti z velikim navdušenjem sprejeti, topiči so pokali, in ljudstvo se je oduševljeno odzvalo z ogromnimi živio klici. Ob 4. uri popoldne posetil je starašinstvo blag. g. glavar, spremljan po obeh zgoraj imenovanih duhovnikih. Starašinstvo je blag. gospoda glavarja z radostjo pozdravilo. Sledil je potem skupni izlet do železnih vrat, od koder je jako lep razgled po lepi vipavski dolini, in celo daleč na tolimsko gorovje, pa tu na gorko Furlanijo. Vrnivši se nazaj, se je društvo še nekaj časa zabavalo pri vinski kapljici, a potem ob mraku spremilo je vse starašinstvo z g. županom na čelu v šestih vozovih blagorodnega g. glavarja do Komna. Tamkaj poslovili so se vsi dostojno od prijaznega blag. g. glavarja ter mirno in zadovoljno povrnili domov.

Veseli in navdušeni smo zapustili Komen, kajti prijaznost in ponižnost blag. g. glavarja nam je živ dokaz, da bomo srečni in zadovoljni dokler nam bode on glavaril.

Nam pa Škrbincem ta veseli dan ne pride več tako hitro iz spomina.

Konečno še želimo, da bi naš g. župan še mnogo let pridno, vstrajno in pravično županoval, ter delal združenimi močmi v prosep naše občine. Naj bi se v naše lepo selo povrnil oni blagi mir k blagodejnemu delovanju. Potem pa bode možno, da bomo še slovesno proslavljali 25. letnico županovanja g. Josipa Pipan-a, kojega Bog živi še mnogo let!

Navzoči mladenič.

Dostavek uredništva. Da-si dosedaj iz teh tih uzrokov nismo bili posebno zadovoljni se staro-novim županom Škrbinskim, vendar smo drage volje dali prostora dopisu temu hoteli se izogniti očitaniu, da nam ni za stvar, ampak le za osebo in pridružujemo se tudi mi želji dopisnika, da bi staro-novi župan županoval pridno, vstrajno in pravično, ter da bi on prvi — kajti: noblesse oblige — storil potrebne korake, da bi se v selo Škrbinsko „povrnili oni blagi mir“.

Iz Svetega pri Komnu dne 2. avgusta. [Izv. dop.] (Šola). Že več let prosjamo mi Svečani slavni c. kr. šolski svet, da bi nam dovolil šolo v naši vasi. Naveli smo več teh tih uzrokov, ki jasno govorijo za ustanovitev šole v naši občini, a vsi napori so do sedaj ostali brez vsepeha, kajti naši otroci morajo še vedno obiskovati komensko čveterorazrednico.

Letos smo se zopet obrnili s prošnjo na sl. c. kr. okrajni šolski svet, da bi nam dovolil šolo; omenili smo različne razloge in poudarjali, da ima naša vas okoli 100 za šolo godnih otrok, kateri morajo ob vseh letnih časih hoditi daljno pot v Komen. Poleg tega smo tudi rekli, da bi se šoli v Svetem lahko včolali tudi otroci iz Ivanjegrada in Zagradca, kateri so prisiljeni, akoravno spadajo pod komensko cerkev, hoditi v šolo v Gorjansko.

Znano je tudi, da štirirazrednico v Komnu je letos obiskovalo 390 otrok, kakor je razvidno iz tiskanega „šolskega poročila“, katerega je izdalo slavno komensko šolsko vodstvo. To je gorostasno število otrok in vsak mora priznati, da je to število preveliko za štirirazrednico. Da je to resnica, je dokaz, da mora vsako leto imeti jeden razred poldnevni pouk, ker broji število onega razreda veliko nad sto otrok. Ako bi tedaj komenski štirirazrednici odpadlo 100 otrok, kateri bi obiskovali šolo v Svetem, bi Komenci vsejedno lahko imeli svojo lepo štiriraz-

rednico z celodnevno poukom v vseh razredih; oni bi bili zadovoljni, pa tudi nam bilo bi jako ustrezno z jedno šolo v naši vasi. — To bi se prav lahko zgodilo, ker imamo občinsko hišo, ki bi prav dobro služila v ta namen.

Imeli smo že veliko nado in upanje, da bomo imeli šolo v prihodnjem šolskem letu, kajti slavni ces. k. okrajni šolski je vsled naše prošnje poslal komisijo v našo vas, katera se je občinsko hišo ogledala, in spoznala je, da bi se dala napraviti lepa šola in primerno stanovanje za g. učitelja. V tej komisiji so bili gg. c. k. okrajni šolski nadzornik, deželni poslanec Mahorčič, inženir c. k. namestništva, nadučitelj Leban in Fabiani iz Kobdilja. Gospodje so nam dali upanje, da bode šola gotova, a še sedaj nam ni znano: ali bode ali ne.

Zato se obračamo na merodajno oblastujočo lepo proso, da nam pomaga, da v dobimo v naši vasi šolo. S to šolo odzame se veliko breme komenski šoli a tudi Gorjanski, ako bode tudi Ivanjegrajski in zagrajski otroci pri nas včolani.

V cerkvenem obziru bi to bilo tudi umestno, ker bi otroci Ivanjegrada in Zagradca dobivali pouk iz verstva od komenskih gospodov, dočim se sedaj skoraj zanemarjeni gledé tega pouka v Gorjanskem; kajti gorjanski gospod vikar se izgovarja, da on ne bode poučeval otroke, ki ne spadajo v njegovo področje in mi se ž njim popolnoma vjemamo, kajti tudi tukaj naj velja geslo: vsakemu svoje. —

Komenskega gospoda šolskega voditelja pa lepo prosimo, da nam tudi on gre na roko, kajti z njegovimi poročili na merodajno šolsko oblast nam lahko mnogo pripomore, da dobimo toli potrebno šolo.

Enako prošnjo polagamo preč. gospodu dekanu komenskem, naj bi on deloval v to, da ne bode šolodolžni otroci v cerkvenem obziru zanemarjeni.

Pa tudi našega gosp. deželnega poslanca R. Mahorčiča uljudno prosimo, naj on pri šolskem svetu v Sežani z svojo zgovornostjo pripomore, da se kaj ukrene gledé šole v naši vasi.

Da nam je blagorodni gospod c. k. okrajni glavar naklonjen, smo prepričani ter se nadejamo, da bode stal na naši strani.

Pa tudi gospodu c. kr. okraj. šolskemu nadzorniku je gotovo ljubo, ako otroci lahkejšje in rednejše obiskujejo šolo, kar se gotovo zgodi, ako imamo v vasi svojo šolo; zato upamo, da bode tudi on nam pomagal.

Ako pridemo do šole, hvaležni bomo na tem vsem činiteljem, ki so v to kaj pripomogli.

Upamo, da naš glas ne ostane glas upijočega v puščavi. Pomozi nam Bog!

Različne vesti.

Cesar pride v Prago! Vodja staročeške stranke, dr. Rieger, bavi se sedaj na Dunaji. Nek sotrudnik lista „Wiener Allg. Ztg.“ govoril je z drom. Riegrom, kateri se je naslednje izjavil: „Gotovo je, da cesar obišče praško razstavo, kajti nadvojvoda Karol Ludovik je to izrečno obljubil povodom otvorenja razstave. Niti misliti ne smemo, da bi se obljuba ta umaknila, kajti v to ni najmanjega vzroka. Cesar pride v Prago dne 16. ali 18. sept. in ker obišče razna industrijalna podjetja, ostane tu kaka dva tedna.

Volitve v Pomjanu. Poroča se nam, da so Koštabonci sklenili: „še enkrat poskusiti s italijansko stranko; če jih pa še sedaj koperska gospoda opeharijo, potem pa nikdar več“. Čudom smo se začudili tej vesti. Vas niso-li doveljkrat opeharili, hočete-li, da Vas še enkrat? Vas niso-li dolgoletne skušnje izučile? S takimi resnimi stvarmi ni da bi šlovek še „poskušal“, ako imamo že toliko in toliko žalostnih dokazov v rokah. Ne dajte se

varati po raznih „komisijonih“, koje uprav sedaj prireja zvita koperska gospoda, da vam pesek v oči meče! In tudi to ne velja, ako bi vam sedaj prav vrgli kako malenkost pod nogo, kakor vržemo psu kost, da ga potolažimo, kajti skrb in pravo arce kazati se nam morata v vaem skupnem gospodarstvu. To skrb italijanske stranke nam pa najbolje pojasnjujejo gorostasne doklade in popolna nedostatnost koristnih in dobrotelčnih naprav. Sedaj se kar naenkrat gospodi mudi z mostovi, vodnjaki, farovži itd. Mi pa vprašamo: zakaj se dosedaj niso spomnili teh prepotrebni stvari, ko so leta in leta v rokah imeli sukno in — škarje? Sedaj prihajajo z obljubami, ko jim voda v grlo teče — obljube pa so menda jako dober kup. Nasprotna stranka dokazala je jasno, da nima prave volje pospeševati pravega blagostanja in zato je zadnji čas, da jej volileci dajo slovo. Če bi Koštabonci na vsak način hoteli zopet na lim, potem pa je družih občinarjev sveta dolžnost, da preprečijo te namene, koji bi občino pomjansko zopet zaveli v — kopersko sužnost.

Goriška „Eco“, čuj! Pri nedeljski italijanski propovedi pri sv. Jakobu — propovedoval je veleč. g. župnik sam — bilo je prisotnih kakih dvajset oseb — in še te so bile večinoma stare slovenske ženice. — Verniki, redno zahajajoči k italijanskim propovedim v jezuitski cerkvi, nam pa zatrjujejo, da se število obiskovalcev giblje mej 20, reci: dvajset in 30, reci: trideset. Nekega dne pa je palo celo na 13. reci: trinajst, in še v to število sta bila všteta poslušalec-Slovenec in propovednik-Slovenec. — Slavna „Eco“, kako da čisto prezirata, zares sramotno pičla števila poslušalcev propovedi v jezuitski cerkvi, dasi je to italijanska župnija, ki leži v sredini mesta! Kako to, da preštevaš le slovenske vernike, a se pri tem redno „motiš“ — Slovenecem na škodo?!

Od sv. Jakoba se nam piše: Ker se je Goriška „Eco“ drznila trditi, da je laž, kar je „Edinost“ pisala o slovenskem značaju župnije naše in ker se je nadalje drznila trditi, da se je v zadnjem času, kar se tiče cerkvenih obredov v slovenskem jeziku, pri sv. Jakobu pač pridodalo, ne pa odvzelo, primorani smo resnici na ljubo naslednje odgovoriti. — Dobri dve leti je je od tega, ker se je odpravila dotlej na zadnji dan leta običajna slovenska propoved z slovenskimi litanijami in slovensko zahvalno pesnijo. Župljani so takoj po tej odredbi odpotali deputacijo treh mož na dotično kompetentno mesto, kjer se jim je odgovorilo, da naj za takrat potrpe, prihodnje leto bode zopet vse po starem. To se pa ni zgodilo, ampak uvela se je prepoved mesto zadnjega leta dan, še le na novega leta dan, za kar pa nismo prosili in nas tudi ne zadovoljuje. — Sv. Treh kraljev dan bila je pred nedavno slovenska popoldanska služba božja; ta se je odpravila mesto nje uvela italijanska. — Druzega praznika dan o Božiči, Velikonoči, Binkošti in sv. Petra in Pavla dan bila je popoldanska služba božja v slovenskem jeziku, lanskega leta je ni bilo in je bila mesto te v italijanskem jeziku. V mesecu majniku imeli smo res slovensko propoved po dvakrat na teden — in še to po prostovoljni požrtvovalnosti veleč. gosp. Mlakarja — toda čas se je je določil ob najneugodnejši uri — ob 1/2 6. uri jutraj — a vzlic temu je bila vsakokrat cerkev natlačeno polna. Ko je došel k sv. Jakobu sedanji gosp. župnik, obljubilo se nam je svečano z lece doli, da se nikdo ne dotakne starih običajev in vendar smo doživeli take premembe slovenskemu jeziku na škodo. — Za časa župnikovanja veleč. g. Fabrisa osnovala se je pri sv. Jakobu bratovščina sv. Cirila in Metoda, koje namen je strogo bogoljuben. Imeno-

vani g. župnik je radovoljno prevzel predsedništvo pri tej bratovščini. Po prihodu sedanjega g. župnika naprosili so opetovano tega gospoda, da prevzame tudi on mesto predsednika, katero prošnjo je pa g. župnik na kratko in odločno odklonil ter še pristavil nekoliko besedi, pričujočih nam, da ni poseben prijatelj našemu jeziku. Na to je pripomnil nek član deputacije: „Sedaj vidite, da nas Slovencev ni Bog ustravil, ampak prišli smo na svet zgolj za to, da delamo napotje in nadlogo Italijanom“. Dogodek ta moreta dva člana takratne deputacije s prisego potrditi. Res je, da zahaja mnogo slovenskih otrok k italijanskemu pouku za prvo sv. obhajilo, to pa zato, ker zahajajo v italijanske šole — kajti šola družbe sv. Cirila in Metoda ne more vseh sprejeti — in ker se jih k italijanskemu pouku na različne načine vabi in sili. O tem bi lahko naveli drastičnih vzgledov. Kar se pa tiče velikonočnega spovedovanja, pa smelo trdimo, da deset deset in se spovedujejo slovenski. O tem se lahko vsakdo prepriča, ako v postnem času vstopi v cerkev sv. Jakoba. Pred spovednicami slovenskih spovednikov je vedno mnogobrojno pobožnih, koji čestokrat po cele ure čakajo, da pridejo na vrsto; k italijanskim spovednikom pa jih zahaja pičlo malo — in še mej temi je mnogokateri Slovenec. Po tem naj sodi svet, kako veljavo imajo trditve Goriške „Eco“, da se glede obredov v slovenskem jeziku pri sv. Jakobu ni nič odvzelo, ampak še pridodalo. S tem pa poglavje to še ri zaključeno, ampak je bomo nadaljevali.

Slovenski napisi v Trstu. Preteklo leto zbrali so se nekateri slovenski obrtniki in trgovci ter so sklenili, da vsi navzoči napravijo do konca meseca septembra 1890. na svojih trgovinah slovenske napise. Žal, da jih je le malo izpolnilo svojo obljubo. Opominjamo jih torej danes na dano, a ne spolnjeno njih obljubo; pomislijo naj, da so zastavili možko svojo besedo. Tu ne velja nikak izgovor: kajti vzgledi nam pričajo, da uprav oni, ki so si napravili slovenske napise, prav izvrstno vspenjajo se svojimi kupčijami. Ako bi dotičniki storili svojo dolžnost — kakor na primer dva brivca v ulici via Caserma in jeden v ulici Molino grande — vspodbujali bi s tem tudi druge obrtnike, ki niso bili pri tem shodu. Slovensko občinstvo pa pozivljamo, da podpira v prvi vrsti one obrtnike, ki so si priredili slovenske napise. Svoji k svojim!

Za podružnico sv. Cirila in Metoda podaril je rodoljub, koji noče biti imenovan, gl. 7, katere je zaslužil pri dveh komisijah. — V gostilni Štoka zbrani Sokolai nabrali so 1 gl. 80 kr. (K temu znesku je prišteti prispevek gospe Štokove.) — Postrešček daroval zasluženi 50 kr. za prenos prtljage na openski kolodvor. —

Za ubogo udovo z deveterimi otročiči nabrali so nadzorniki „Del. podp. društva“ v seji dne 2. avg. 2 gl. 15 kr. — Gosp. Miha Hrovatin nabral je 50 kr.

Bralno in pevsko društvo na Opčinah priredi v nedeljo dne 6. septembra t. l. veselico s petjem, igro in plesom, a ne 15. avgusta kakor je bilo namenjeno. — Natanjčni vsopred naznanimo kesneje.

Koledar razstave v Zagrebu. Dne 15. avgusta ob 10. uri popoldne svečano otvorenje razstave. — Vsaki dan koncert v razstavi od 7. do 11. ure zvečer. — Od 15.—25. avgusta razstava cvetlic, zgodnjega sadja in grozdja; — 19. in 20. avgusta blagoslovljenje zastave vojno-podčastniškega društva; 22. in 23. avgusta sestanek hrvatsko-slavonskih obrtnikov; — 22. 23. in 24. avgusta sestanek hrvatsko-slavonskih gozdarjev; — 25. avgusta prihod Dalmatincev; — 26. avgusta odkritje Kačićevega spomenika; — 26. in 27. avgusta sestanek učiteljev in glavna skupština „Zaveza hrvatskih učitelja“; — 5. 6. in 8. septembra svečanosti „hrvatskoga pjevačkoga saveza“; — 6. septembra prihod Slovencev; — 6. 7. in 8. septembra razstava goved za razplod in pleme; — 8. sep-

tembra natecanje krav za molžo s ozirom na kakovost in kolikost mleka; — 9. septembra dražba goved za plemo; — 6. 7. in 8. septembra razstava izdelkov mleka (sira in masla); — 9. 10. in 11. septembra temporerna razstava pitanih goved za delo; — 9. 10. in 11. septembra poskusno oranje in upreganje — 12. septembra dirka društva za konjerejo s plesom na večer; — 12. 13. in 14. septembra sestanek hrvatsko-slavonskih gospodarov; 12. 13. in 14. septembra 20 letnica zagrebaškega ognjegasnega društva in svečanosti zaveze ognjegasev; — 13. septembra ljudska tombola „društva čovječnosti“. — 14. 15. in 16. septembra temporerna razstava konj za plemo, vprego in ježo; 15. in 16. septembra kupovanje konj za vojno; — 15. septembra natecanje in kovanje konj, 16. septembra nagradivanje konj za belovarsko-križevačko, varaždinsko in zagrebaško županija; — 17. 18. in 19. septembra sestanek hrv.-slavonskih inženirjev in arhitektov; — 19. in 20. sept. temporerna razstava prašičev, ovac, kozličev, perotine golobov in psov; od 21. septembra do završetka razstave, razstava zelenjave in kasnega grozdja. — Dnevi za druge korporativne prihode in svečanosti še niso določeni.

Štipendija za tržaške gimnazijce. S pričetkom prihodnjega šolskega l. 1891—1892. razpisana sta dva štipendija po 105 gl. na leto. Prošnje je uložiti do 20. sept. pri mestnem magistratu; pravico podelitve pa ima c. kr. namestništvo. Pravico do teh štipendijev imajo učenci spodnjih 6 razredov jednega ali drugega tržaškega javnega gimnazija, koji imajo v Istri domovinsko pravico.

Bolezen na gobelih in parkirjih razširjena je po Primorskem v okrajih: v Buzetu okraja koperskega, v Dornbergu okraja goriškega in Podgradu okraja voloskega.

Umrlijvest v Trstu. Od nedelje 26. julija do vátete sobote 1. avgusta 71 osov, 32 možkega in 39 ženskega spola.

Zastrupiti se je hotela šivilja Marija Knaub. Prenesli so jo v bolnico. Varok je nekda ta, ker se je sprla z ljubimcem.

Poskus samomora dveh deklet. Antonija Ferluga iz Rocola in Ana Blažić, stanujoča Via Sette Fontane št. 451, sklenili sti skupno umreti. Zaprli sti se v sobo poslednje, da se tu zastrupita. Kmalu po povzlitju strupa jeli sta silno ječati. Drugi hišni stanovniki so to čuli ter siloma vdrli v rečeno sobo. Poklicali se hitro zdravnik. Blažićeva, ki je v nevarnosti, so prepeljali v bolnico, Ferlugovo so pa prenesli, kajti ta poslednja je le malo poškovan. Ne uprašajte nas po vzroku! „Kdor će pa vedit, kaj je ljubezen.....“ vsaj poznaste tisto staro pesem!

Radi raznih sleparlj obsodilo je tukajenje deželno sodišče tolmača Marka Beckmanna na 18 mesecev ječe.

„Učiteljski Tovariš“ prinaša v 15. številki naslednjo vsebino: 1. I. Belč: Šolska knjižnica na I. mestni deški ljudski šoli. 2. J. Marn: Knjiga Slovenska. 3. Književnost. 4. Listek. 5. Dopisi. 6. Društveni vestnik. 7. Vestnik.

Dom in svet prinaša v VIII. zvezku naslednjo vsebino: 1. Jurij baron Vega. Sestavil dr. Fr. L. 2. Savel. Dramatičen prizor. Sp. A. M. 3. Na Samovcu. Povest. Sp. Podgoričan. 5. Dajmi pesnj! Zl. M. O. 6. Dvojni pokop. Zl. A. H. 6. Medaljon. Sp. Iv. Zupanec. 7. Brata Filena. Zl. M. O. 8. Izlet na Konjiško goro. Sp. M. Cilenšek. 9. Nekaj slik iz tujine. Napisal Kozma. 10. Tvar in lik. Spisal — 6—. 11. „Ruska biblioteka“ in naši prevodi slovanskih izvirnikov. Sp. V. B. 12. Doma in po svetu. 13. Porabne misli o slovenščini v govoru in pismu. Piše Lekše. 14. Slovetvo. 15. Raznoterosti. 16. Slike.

Listnica upravnistva.
Častiti g. A. K. Riemannje. Vaša naročnina plačana je do 1. oktobra t. l.

Dunajska borsa	
4. avgusta.	
Enotni dr. dolg v bankovcih	— — — — — 92.40
„ „ „ „ v srebru	— — — — — 92.40
Zlata renta	— — — — — 111.75
5% avstrijska renta	— — — — — 102.30
Dolnice narodne banke	— — — — — 1022.—
Kreditne delnice	— — — — — 287.—
London 10 lir sterlin	— — — — — 118.—
Francoski napoleondori	— — — — — 9 39 1/2
C. kr. cekini	— — — — — 5.50
Nemške marke	— — — — — 58.02 1/2

Hiša v najem
pripravna za gostilno in za vsakovrstno trgovino, ležeča na prav lepem prostoru v Zavrlijah poleg glavne ceste držice na Koper. — Natanljnejše se izve pri g. Iv. M. Bole-tu v Rojanu h. št. 242.

Candee-ve škropilnice
proti peronospori od mnogih strani za najboljše spoznane, se dobivajo le pri
Živic in družb. v Trstu
— 25 — ulica Zonta 5

po lanski niski ceni. — Dobivajo se tudi izvrstne žvepljalke za trte in in vsakovrstni stroji za kmetijstvo; mlatilnice in čistilnice za žito, stiskalnice za grozdje in tropine, mlinci za grozje, sesalke itd.

Priporoča se omenjena tvrdka vsem rojakom za obilne naročbe.

AVGUST BRUNNER
TRST
Via Conti številka 6 a.

Tovarna strojev in železolitnica
Augusta Brunner-ja
prevzame vsa sem spadajoča dela kakor: STROJE, PRESE, SEBALKE, ŽELEZNA OMREŽJA, STOLPE, CEVI, večja in manja POPRAVLJANJA.

Za notranje dežele prosto carine.

Die Maschinen-Fabrik und Eisengieserei von
August Brunner
übernimmt alle einschlägigen Arbeiten als: MASCHINEN, PRESSEN, PUMPEN, GITTER, SAULEN, R. HREN, grössere und kleinere REPARATUREN.

Nach dem Inlande zollfrei.

Telefon št. 291.

9-12

Tavžentrožni čaj.

Izvrstno sredstvo posebno za čiščenje in presnovljanje krvi, nedosežen proti zgagi (reznici) in krču v želodcu, proti hemoroidom. Pri otrocih dobro zoper gliste itd. itd.

Zavitek s poukom o uporabi 50 nov dobiva se samo v premirani lekarni

Praxmarer „Ai due Mori“
(Telefon 207). Trst Piazza grande.

Ako kedo pošlje 55 kr. v poštah markah, dobi neposredno en zavoj na poskušnjo. Varujte se ponarejanja. 4-10

Vinski ekstrakt.

Za trenutno napravo izvrstnega zdravega vina, kojega ni moči razločiti od pravega naravnega, priporočam to že skušano specijalitet.

Cena 2 kil. (ki zadostujeta za 100 litrov vina) 5 gl. 50 kr. Receipt priloži se gratis. Jamčim najboljši vseh in zdrav izdelek.

Spirita prihrani,
kdor uporablja mojo nenadkriljivo esenco za ojačevanje žganih pijač; ta esenca podeli pijačem prijeten, rezek okus in se dobiva le pri meni.
Cena 3 gold. 50 kr. za kilo (za 600—1000 litrov) všteti pouk o uporabljanju.
Razum teh specijalitet ponujam vsakovrstno esenco za izdelovanje ruma, konjaka, finih likërov itd. najboljše in nenadkriljive kakovosti. Receipti prilagajo se gratis. Cenik franko.

Karl Filip Pollak,
Essenzen-Specialitäten-Fabrik
in PRAG. 1-20
Iščejo se solidni zastopniki.

Lekarna Franzoni
5-4 (pri Materi božji)
Via S. Antonio št. 5 poleg cerkve.
Zaloga vsakovrstnih zdravil.
Jedina zaloga Marijnih kričistilnih kroglic.
Škatljica 20 nov., 6 škatljice 1 gold.

500 goldinarjev
zagotavlja se vsakemu, koji ne bi bil našel pomoči po uživanji svetovnoslavnega maltoznega preparata. 4-8
Kašelj, hripavost, nadeha, katar v plučah in sapniku, izvrški itd. prenehajo že po nekoliko dnevih; na stotine jih je že vsplohom uživalo ta preparat. Maltoza ni nikako tajno sredstvo, ampak nareja se po delovanju sladu na koruzo. Na razpolaganje so spričevala prvih avtoritet. Cena: 3 steklenice se zabojem 3 gl., 6 steklenice 5 gl., 12 steklenice 9 gl.
Adolf Zenkner,
iznajditelj maltoznega preparata v Berlinu.

FILIJALKA

c. kr. priv. avstr. kreditnoga zavoda
za trgovino in obrt v Trstu.

Novci za vplačila.
V vredn. papirjih na 4-dnevni odkaz 2 1/2 % 30-dnevni odkaz 2 1/2 %
8- 3 1/2 % 3-mesečni 2 1/2 %
30- 3 1/2 % 6- 2 1/2 %
Vrednostnim papirjem, glasečim na napoleone, kateri se nahajajo v okrogu pripozna se nove borestna tarifa na temelju odpovedi od 8. oktobra, 12. oktobra in 3. novembra.

Okrožni oddel.
V vredn. papirjih 2 1/2 % na vsako svoto.
V napoleonih brez obresti.

Nakaznice
za Dunaj, Prago, Pešto, Brno, Lvov, Tropavo, Reko kakor za Zagreb, Arad, Buzov, Gradec, Hermanstadt, Inomost, Celovec, in Ljubljano — brez troškova

Kupnja in prodaja
vrednostij, diviz, kakor tudi vnovčenje kuponov 24-15 pri odbitku 1 % provizije.

Predumji.
Na jamčevne listine pogoji po dogovoru. Z odprtjem kredita v Londonu ali Parizu, Berlinu ali v drugih mestih — provizija po pogodbi.
Na vrednosti obresti po pogodbi.

Uložki v pohrano.
Sprejemajo se v pohrano vrednostni papirji, zlat ali srebrni denar, inozemski bankovci itd. — po pogodbi.
Trst, 25. februarja 1891. 14-24

TRZASKA HRANILNICA

Sprejemlje denarne vloge v bankovcih od 50 nov. do vsakega zneska vsak dan v tednu razim praznikov, in to od 9-12 ure popoldne. Ob nedeljah pa od 10-12 ure dop. Obrestni na knjižice 3 %
Plačnje vsak dan od 9-12. ure popoldne. Zneske do 100 gl. precej, zneske preko 100 do 1000 gl. mora se odpovedati 3 dni, zneske preko 1000 gl. pa 5 dni prej
Zakomptuje menjice domicilirane na tržaškem trgu po 3 1/2 %
Posojuje na državne papirje avstro-ograke do 1000 gl. po 5 %
višje zneske od 1000 do 5000 gl. v tekočem računu po 4 1/2 %
Večje svote po 4 1/2 %
Daje denar proti vknjiženju na posvetva v Trstu. Obrestni po dogovoru.
TRST, 14. marca 1891 15-24

Čast nam je preporučiti p. n. občinstvu Trsta i okolice, Primorja i ostalih hrvatsko-slovenskih gradovah i mestah, sa solidnosti i jeftinoće poznatu, te obilnimi modernimi pisanimi strojevi providejnu

JEDINU SLAVENSKU

TISKARU
U TRSTU

Ista prima i obavlja svaku naručbu bilo koje vrsti knjigotiskarskoga posla te preporuča se osobito za ove vrsti tiskanje kao n. pr.:

za župne urede, okružnice, račune, list. artijlji i zavitke s naplcom, preporučne karte, posjetnice, zaručne i vjenčane objave, pozive, rasporede, ulaznice, oglase, pravila, izvješće, zaključne račune, račičnice, punomoći, olenike, jestvenike, svakevrstne skrižaljke, izpovjedne cedulje, knjige itd.

Uvjerava se p. n. občinstvo, da će nam biti osobita briga, p. n. naručitelje u svakom pogledu zadovoljiti koli brzom i točnom podvorbom, toli jeftinom cjenom i ukusnom izradbom.

Drži u zalih (ekladisću) sve potrebne tiskalice i knjige za crkvena urede.

Onda ima na prodaj sljedeće knjige:
Kmetijsko berilo za nadaljevalno tečaje ljudskih škol in gospodarjev v pouk ciena prije 50 nov. sada 40 tvrdo vezana n. 60
Sodnijski obrasci sastavl B. Trnovce n. 20
Vilim Tel, prevod Cugnara n. 40
Ljudmila prevod J. Lebana n. 20
Filip prevod Križmana n. 20
Antigona prevod Križmana n. 20
Pjesma o zvonu preveo A. K. Istranin n. 20
Istra pjesma A. K. n. 20

Ove su knjige jako prikladne za darove o praznicah zato ih sl. občinstvu preporučamo.

Kod naručivanja tiskarnica i drugog, molimo naznačiti to čeno naručbu i dotični naslov (adresu) naručitelja.

Za obilnu naručbu preporuča se

Tiskara Dolenc

Via Carintia br. 28 u Trstu.

Tiskarna Dolenc v Trstu.

CARLO PIRELLI
mejnarodni agent in speditér
Trst, Via Arsenale št. 2.
Oddaje listke za železnice in parobrode mornarjem in delalcem po niskih cenah in na vse kraje. 9-18

Po odpravi proste luke je nižje doli označeno blago prosto carine, radi česar ponujam okolici in pokrajini.

Plahte za vozove, povošene ali iz kavčuka, črne in bele, narejene na roko. Ker dobivam te plahte iz prvih fabrik na Češkem, v Feldkirchen, Beču itd. mi je možno protiviti se kakoršni koli konkurenciji. — Prodajam in posojam vreče za sočirje, moko in vsakojake prirodnine. 5-18

Jedina obrt v Trstu

Jedina obrt v Trstu